гр. София 1756, ул.Лъчезар Станчев 5, Sopharma Business Towers, сграда Б, ет. 12, ЕИК: 175804945
Тел.: 02 810 00 71; Email: **info@bakep.org**
http://www.bakep.org

Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/

Изх.№ 52-БП-ОПРЧР/06.11.2023 г.

ДО:
Г-Н ЦВЕТАН СПАСОВ,
ГЛАВЕН ДИРЕКТОР НА ГД „ЕВРОПЕЙСКИ ФОНДОВЕ, МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ“

ОТНОСНО: ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА НА МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ФИНАНСОВИЯ КАПАЦИТЕТ НА КАНДИДАТИТЕ ПО ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“ 2021 – 2027 Г.

УВАЖАЕМИ Г-Н ГЛАВЕН ДИРЕКТОР,

Към момента към всички бенефициенти по всички процедури за финансиране по Програма „Развитие на Човешките Ресурси“ 2021 – 2027 г. се прилага **Методика за оценка на финансовия капацитет на кандидатите по Програма „Развитие на Човешките Ресурси“ 2021 – 2027 г.** Методиката е разработена в изпълнение на член 194, ал. 1, т. „б“, член 196, ал. 1, т. „в“ и член 198, , т. 2, т. 4 и т. 5 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета (Финансовият регламент) както следва:

Член 194 Съдържание и публикуване на поканите за предложения

1. Поканите за предложения съдържат:

…

б) критериите за допустимост, отстраняване, подбор и предоставяне и подходящите оправдателни документи;

…

Член 196 Съдържание на заявленията за безвъзмездни средства

1. Заявлението за безвъзмездни средства съдържа следното:

……

в) информация, необходима за доказване на финансовия и оперативния капацитет на заявителя за изпълнение на предложеното действие или работна програма, и ако бъде взето решение от отговорния разпоредител с бюджетни кредити въз основа на оценка на риска —придружаващи документи, потвърждаващи тази информация, като например отчета за приходите и разходите и счетоводния баланс за най-много последните 3 финансови години, за която сметките са приключени;

Тази информация и придружаващи документи не се изискват от заявителите, за които не се прилага проверката на финансовия или оперативния капацитет в съответствие с член 198, параграф 5 или 6. Освен това придружаващи документи не се изискват за безвъзмездни средства с ниска стойност;

Член 198 Критерии за подбор

2. Заявителят разполага със стабилни и достатъчни източници на финансиране за поддържане на своята дейност през целия период, за който се отпускат безвъзмездните средства, и за участие в нейното финансиране (наричани по-долу „финансов капацитет“).

4. Финансовият и оперативният капацитет се проверяват по-специално въз основа на анализ на информация или придружаващи документи, посочени в член 196.

Ако в поканата за предложения не се изискват придружаващи документи и ако отговорният разпоредител с бюджетни кредити има разумни основания да се съмнява във финансовия или оперативния капацитет на заявител, той изисква от заявителя да представи съответните документи.

Изискванията на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 2018/1046 поставят указания за съдържанието на поканите за предложения и определянето на конкретни критерии за финансов капацитет към кандидатите, както и определят срокът за доказване на този капацитет.
Прилагането на подобна методика е абсолютно необходимо с цел да се докаже, че кандидатите за БФП разполагат със стабилни и достатъчни източници на финансиране за поддържане на своята дейност през целия период, за който се отпускат безвъзмездните средства, и за участие в нейното финансиране. Прилаганата към момента методика, обаче, не оценява коректно имено способността на кандидатите да разполагат със стабилни и достатъчни източници на финансиране на дейността си и на заявените проектни дейности.

Допустими кандидати са както организации с финансова история, така и новосъздадени в годината на кандидатстване дружества. Единственият критерии за допустимост, отразяващ стабилността на кандидата е финансовият капацитет, който се изчислява на база Методика за оценка на финансовия капацитет на кандидатите по програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021 – 2027. Финансовият капацитет включва коефициента на финансова независимост, който отразява размера на собствения капитал като отношение към общата сума на активите и коефициента на рентабилност, който измерва ефективността, с която организациите използват своите активи.

При оценката на финансовия капацитет на кандидати, с приключена финансова година ще бъдат използвани данните от Счетоводния баланс на организациите за последната приключена година, които са налични в НСИ, докато при новосъздадена през текущата година организация, проверката за финансов капацитет се извършва въз основа на данни от Счетоводния баланс на организацията за текущата година, за периода от регистрацията на организацията, до последния ден на месеца, предхождащ месеца, в който е обявена настоящата процедура. Това условие ще се окаже дискриминационно, за кандидати, регистрирани през месец декември, предходна година, спрямо кандидати регистрирани например през месец юни текущата година. В конкретния пример дружество опериращо вече 10 месеца, ще доказва финансова стабилност, постигната в рамките на 1 месец от създаването си, докато дружество, което е работило само 5 месеца, разполага с по-продължителен период за доказване на финансова стабилност и възможност чрез различни операции (например издаване на няколко фактури) да адаптира данните в Междинния си баланс към методиката.

В допълнение критерият за финансов капацитет е не само несправедлив, но по никакъв начин не гарантира финансовата стабилност, като за онагледяване представяме следния пример:

Дружество с 250 заети лица през последните години прави огромни инвестиции за разширяване на производствения капацитет. То разполага с 41 000 000 лв. собствен капитал и 179 000 000 лв. активи. Поради размера на инвестициите е генерирало счетоводна загуба в размер на 4 000 000 лева за 2022 г. Въпреки добрата рентабилност на EBITDA на дружеството, то се явява нестабилно финансово, съгласно предложената от УО Методика. От друга страна дружество, регистрирано през текущата година с двама заети и символичен капитал от 1000 лева и 5000 лева (или дори по-малко) стойност на активи, без никаква реализирана печалба, ще се приеме за финансово стабилно, съгласно същата методика. **Отново подчертаваме че при новосъздадени организации е налице възможност и за манипулиране на междинните резултати отразени в баланса, което обстоятелство не може да се случи при дружествата с приключена финансова година.**

Подобен дисбаланс не бива да бъде допуснат, тъй като критерият в сегашния си вид не представя реалния финансов капацитет на кандидатите, както и тяхната устойчивост и възможност за финансово изпълнение на проекти. Възможно е дружество без печалба, активи на стойност под 5000 лева и без съществени приходи, да

кандидатства за финансиране на проект в размер на 391 166 лева, който то самото по никакъв начин не може да финансира. При тези резултати дори финансовите институции трудно биха отпуснали кредит, за да стартира изпълнението на проекта и по никакъв начин не биха предоставили банкова гаранция за получаване на авансово плащане.

Считаме че единственият доказан и международно приет критерий за рентабилност, включително от банковите и финансови институции е стойността на EBITDA. Показателят служи като пряк път за оценка на наличния паричен поток на дадена организация и показва средствата с които разполага, за да изплати дълговете си, след като извади най-важните си разходи. Това съотношение представя платежоспособността на организацията, което следва да е ключов и най-важен показател при определяне на стабилност в контекста на разходване на европейски средства. Не случайно EBITDA е основен критерий за банките, когато измерват способността на организациите да изплащат заеми. В допълнение показателят е приложим за всички юридически лица, независимо от тяхната правна форма.

Предложението ни е Методика за оценка на финансовия капацитет да включва само и единствено оценка на стойността на EBITDA спрямо заявените общо допустими разходи по проекта. Посоченото е справедливо и недвусмислено доказва финансовия капацитет на всеки икономически субект да изпълни проекта в рамките на предвидения бюджет.

Конкретното ни предложение за критерий в Методиката за оценка на финансовия капацитет е следното:

Съпоставимост между стойността на EBITDA и стойността на общите допустими разходи по проекта, като стойността на EBITDA се изчислява по следния начин: Отчет за приходите и разходите (ОПР) за съответната година, ред „Общо за група I" от Приходната част (код 15000) минус ОПР за съответната година, ред „Общо за група I" (код 10000) от Разходната част плюс ОПР за съответната година, ред „Разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи" (код 10410). За кандидатите които нямат приключила финансова година да се вземат съответните стойности от междинните отчети за настоящата.

<u>В случай че стойността на EBITDA умножена по 5 е ≥ на заявените общо допустими разходи по проекта, кандидатът отговаря на критерият за финансов капацитет.</u>

В случай че **стойността на EBITDA умножена по 5** е < от заявените общо допустими разходи, кандидатът не отговаря на критерият за финансов капацитет и проектното предложение се отхвърля. **Считаме че е необходимо да бъде заложено допълнително условие, свързано с минимален праг на нетните приходи от продажби спрямо категорията, който да гарантира че кандидатите са активно опериращи на съответния пазар и притежават потенциал да изпълнят дейностите в рамките на проектното предложение, както и запазят дългосрочно планираните резултати. Същевременно, предложената промяна ще гарантира равнопоставеност.**

Източник на проверка е:

- За организации, регистрирани през настоящата година г. - ред 15100 Нетни приходи от продажби от Отчет за приходите и разходите, на организацията за текущата година, до последния ден на месеца, предхождащ месеца, в който е обявена настоящата процедура
- За организации, които имат приключена финансова година – ред 15100 Нетни приходи от продажби от Отчет за приходите и разходите за последната приключена година.

Целта на критерия е да докаже минимален капацитет на кандидатите за изпълнение на дейностите, както и да превантира участието на новоучредени през текущата година за целите на процедурата дружества, които все

още нямат изградени пазари и потенциал за развитие, който да осигури дългосрочна устойчивост и ефективност на резултатите.

Критерият е напълно справедлив, тъй като обследва един и същ период както за новите, така и за тези с една и повече приключени финансови години дружества, и **ги поставя в равнопоставено положение.** Не на последно място съотношенията на нетните приходи от продажби към стойността на заявените разходи е напълно съобразено с категорията на организациите и не би следвало да представлява затруднение за всички работещи „на светло“ бизнеси.

С уважение,

Kristina Hristova Tsvetanska

Digitally signed by Kristina Hristova Tsvetanska
Date: 2023.11.06 09:59:15 +02'00'

УС на БАКЕП, София, 06.11.2023 г.